

anlatır: Katıra benzeyen aslan mı aslana benzeyen katır mı? Katıraslan, üst tarafı aslan, alt tarafıyla katır olan bir tiptir. Cahit Zarifoğlu bu kitabı ile aslında yetişkinlerin dünyasını anlatır. Batı karşıtı bir dünya görüşünü allegorik anlatımla gerçekleştirmesi ve fantastik bir kurguyu kullanması çocukları önceleyerek yapılmış bir tercih midir? Ben bu tercihin bilinçli yapıldığını ileri sürmüştüm. Yazar, çocukların bu kurgudan hoşlandıklarının farkındadır ancak hikâyenin şifrelerini çözmeyi ise yetişkinlerden bekler.

Cahit Zarifoğlu'nun aktüel masalları arasında yer alan diğer bir masal ise "Motorlukuş"tur. Bir kırlangıca "*bir takım mahlûklar*" bir motor takarlar. İlk günlerde kırlangıcın keyfine diyecek yoktur. Hem de motor bedava takılmıştır. İlk itiraz eden annesi olur. Annesine bunun için para almadıklarını söylese de annesinin cevabı hazırdır: "*Motor bedava ama yedek parçasının ne kadar pahalı olduğunu tabii bilmiyorsun*". Yazar, çocuğun bunu anlayamayacağını farkındadır. Asıl hedefi yetişkinlerin işin vehametini anlamalarıdır. Burada yazar dış kredi, yardım, hibe, ikili anlaşma, teknik işbirliği gibi konularda emperyalizme karşı çocukların direnç kazanmalarını ister. Öyküyü de bunun anlaşılmasını kolaylaştıracak biçimde sonuçlandırır: Motor taktıran kırlangıç kısa sürede özelliklerini kaybeder ve kuş olduğunu bile unutur. Motorun kuvvet levhasını gagalamaktan gagası güdükleşir. Kanatlarını kullanamadığı için de şişmanlaşır ve bedeni motorla birleşir. Ölmek üzereyken motoru ameliyatla çıkarılırsa da kırlangıcın eski haline dönmesi imkânsız duruma gelir.

"Katıraslan" ile "Motorlukuş", toplumsal eleştiri düzleminde söylemi önde iki politik çocuk kitabıdır. Samed Behrengi, özgürlüklerin sınırlandığı ortamlarda çocukların dünyasında büyüklerin dünyasını anlatırken hem çocukların hem de yetişkinlerin okumasını hedeflemişti. Zarifoğlu, Behrengi gibi simge kullanarak ve allegorik anlatımla yetişkinlerin dünyasını çocuğa göreleştirir. İkisinin de amacı, allegorik anlatım ile toplumsal eleştiri dozunu azaltmaktır. Çocuk, kitapların allegorik kurguları düzeyinde kalırken, yetişkin, verilmek istenen düşüncüyü bütün çıplaklığı ile farkedebilmektedir. Benim vardığım sonuç şudur: Behrengi çocukların dünyasında yetişkinleri anlatırken, Zarifoğlu yetişkinlerin dünyasını çocuklara açıklar.

"Ağaçkakanlar", Cahit Zarifoğlu'nun en ritmik, en zengin ve en "zekice" anlatımı. "Serçekuş"ta olduğu gibi "Ağaçkakanlar" da da anlatım metaforları bilinçaltı düzlemde gelişir. Ağaçkakan ailesi gecikmiş yaşlarına rağmen çocuklarının olması için çok istekli davranır. Günlerden bir gün erkek ağaçkakan, doğacak çocuğunu rüyâsında görür. Yavru ağaçkakan çabucak büyür. Büyüdükçe de çevresine zarar verir, komşu ağaçların henüz olgunlaşmamış cevizlerini düşürür. Sonunda, avcılar bu yaramaz ağaçkakan yavrusunu öldürür. Bu rüyâ ağaçkakan ailesinin içini kemirmesine neden olsa da ilk yavruları Upuy dünyaya gelir. Rüyânın geçtiği komşu bahçeye Upuy'un girmesine izin vermezler. Üç kişilik aileye yaramaz bir ağaçkakan dadanır. Bahçenin sahibi yavru ağaçkakanı herkesin gözü önünde öldürür. Cahit Zarifoğlu, bu kitabına şu anlamı yükler: "*Ferdin kader önündeki durumu*".

Cahit Zarifoğlu'nun çocuk kitaplarını onun çocukluğunu, şairliğini ve şiirini dikkate almadan açıklamak bizi yapay yorumlar girdabına itebilir. Nasıl "Ağaçkakanlar"ın anlatımı ile "İns" ve şiiri arasında paralellikler kurmak gerekli ise,